

คำนำ

หนังสือ “ปรัชญาเบื้องต้น” เล่มนี้ เป็นหนังสือที่คณาจารย์ในภาควิชาปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ร่วมกันเรียบเรียงขึ้นใหม่ โดยได้คำนึงถึงเนื้อหาที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้ศึกษา และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเป็นวิชาพื้นฐานในทางมนุษยศาสตร์ (HUMANITIES) ซึ่งหมายถึงความรู้ที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น นอกจากจะมุ่งให้บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาเฉพาะของตนแล้ว ยังมุ่งหมายให้บัณฑิตเป็นผู้มีสติปัญญา รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ซึ่งเมื่อคนเรามีความรู้และเหตุผลแล้ว เขาก็จะสามารถแยกความจริง ความเท็จ ความดี ความชั่ว ความถูกต้อง ความผิด ออกจากกันได้ อันจะเป็นการนำไปสู่การเป็นผู้มีคุณธรรม มีจริยธรรม ซึ่งสามารถนำไปสู่ผลบั้นปลายคือความสงบสุขในสังคม

ดังนั้น การศึกษาวิชาปรัชญาสามารถจะตอบสนองจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้เป็นอย่างดี เพราะนักศึกษาจะพบว่า การศึกษาปรัชญานั้นก็คือการที่เราศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์และโลก ศึกษาถึงคำตอบต่าง ๆ ที่เป็นไปได้และอยู่ในขอบเขตแห่งเหตุผล นั้นหมายความว่า ในปัญหาเดียวกันอาจมีคำตอบที่มีเหตุผลรับฟังได้หลาย ๆ คำตอบ ทั้งนี้เพราะว่า ปัญหาทางปรัชญานั้น จะไม่มีคำตอบที่แน่นอนตายตัว เช่น หนึ่งบวกหนึ่งจะต้องเป็นสองเสมอไป เหมือนปัญหาทางคณิตศาสตร์ หรือเรขาคณิต แต่ลักษณะดังกล่าวนี้เองจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีจิตใจเปิดกว้าง ไม่มองปัญหาแต่เพียงด้านเดียว หรือไม่ติดยึดอยู่กับความคิดเห็นของตนเองแต่เพียงผู้เดียว ได้สังเกตเห็นว่า ความขัดแย้งทางความคิดมิใช่เป็นเรื่องที่เสียหาย นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ ปัญหาและสามารถหาคำตอบได้ด้วย ถ้ารู้จักนำส่วนดีของคำตอบทั้งหลายมาประสานกันเป็นหลักยึดของตนเอง ซึ่งสามารถนำไปสู่การเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคมได้ดียิ่งขึ้น จนสามารถแยกความจริงออกจากความเท็จ แยกความดีออกจากความชั่ว และแยกความถูกต้องออกจากความผิดได้ในที่สุด

สำหรับเนื้อหาของหนังสือปรัชญาเบื้องต้นเล่มนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนปรัชญาบริสุทธิ์ และส่วนปรัชญาประยุกต์

คณาจารย์ผู้เรียบเรียงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้ จักให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องทั่วไปของชีวิตและโลกอันรวมถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ แก่นักศึกษา เพื่อที่จะมีทัศนคติต่อวิชาปรัชญาได้ถูกต้องขึ้นว่า มิใช่เป็นเรื่องที่อยู่พ้นวิสัยของเราที่จะเข้าใจ แต่วิชาปรัชญา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการ และวิธีการสำหรับการดำรงชีวิตของเราโดยแท้จริง และขอขอบพระคุณบรรดานักวิชาการทุกท่านผู้มีผลงานทางวิชาการ ซึ่งคณาจารย์ผู้เรียบเรียงได้ใช้หนังสือของท่านประกอบการศึกษาค้นคว้า จนสามารถเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้สำเร็จ ไว้ ณ โอกาสนี้

คณาจารย์ภาควิชาปรัชญา

กันยายน 2525

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 12

การศึกษาวิชาปรัชญาที่ดีที่สุดคือการได้ฟังคำบรรยายอธิบายเพิ่มเติมของอาจารย์ในชั้นเรียน รวมทั้งการมีโอกาสได้ซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ดังนั้น การอ่านแต่ตำราอย่างเดียวอาจทำให้นักศึกษาเข้าใจในสาระแห่งความคิดของนักปรัชญา ได้ไม่หมด ด้วยเหตุดังกล่าว การที่นักศึกษาต้องหาโอกาสพบอาจารย์ผู้สอนบ้าง จึงมีความสำคัญพอ ๆ กับการมีตำราเล่มนี้ประกอบการศึกษาวิชาปรัชญาเบื้องต้น (PY 103)

อย่างไรก็ตาม ตำราเล่มนี้ก็ยังมีประโยชน์สำหรับนักศึกษาที่จะทำให้เข้าใจสาระของ “วิชาปรัชญา” บ้างไม่มากนักน้อย

ผศ.ปานทิพย์ สุภนกร

ในนามคณาจารย์ภาควิชาปรัชญา

9 เมษายน 2542